

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/101/2024
Identifikačné číslo spisu: 7011899236
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7011899236.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. Č., narodeného XX. S. XXXX, bytom X., zastúpeného advokátskou kanceláriou advokaTT, s.r.o., Košice, Nerudova 14, IČO: 50 001 949, proti žalovanej spoločnosti Colonnade Insurance S.A., Rue Jean Piret 1, L-2350, Luxemburg, Luxemburské veľkovojsvodstvo, ktorá na území Slovenskej republiky koná prostredníctvom pobočky poisťovne z iného členského štátu Colonnade Insurance S.A., Košice, Moldavská cesta 8B, IČO: 50 013 602, o zaplatenie 30 425,65 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice (predtým na Okresnom súde Košice I) pod sp. zn. 15C/24/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. januára 2024 sp. zn. 11Co/34/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 15C/24/2019-1146 zo 6. júla 2021 žalobu zamietol; žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak v poradí štvrtým rozsudkom (predtým boli tri rozsudky Okresného súdu Michalovce v odvolacom konaní zrušené) o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia poistného plnenia v sume 1 087 668,30 Sk (36 103,97 eura) na základe poistnej zmluvy uzavretej s právnou predchodkyňou žalovanej, ktorej predmetom bolo poistenie osobného motorového vozidla žalobcu zn. BMW 750i pre prípad jeho poškodenia alebo zničenia. Poistené motorové vozidlo bolo poškodené pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 29. septembra 2001 a právna predchodkyňa žalovanej po ukončení šetrenia poistnej udalosti dňa 11. marca 2002 zaplatila žalobcovi poistné plnenie vo výške 330 000,- Sk s tým, že si započítala dlžné poistné vo výške 107 686,- Sk.

1.1. Súd prvej inštancie spor právne posudzoval podľa § 788 ods. 1, § 797 ods. 1 a 2, § 795 ods. 1, § 790 písm. a) Občianskeho zákonníka, ďalej podľa článku 8 Základných zásad, § 185 ods. 1 a § 191 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a podľa čl. III bod 2 a čl. X bod 10 Všeobecných poistných podmienok QBE poisťovne, a.s. Dospel k záveru, že žalobca

nepreukázal skutočností uvádzané v žalobe, teda že vynaložil vlastné finančné prostriedky na opravu motorového vozidla. Poukázal predovšetkým na závery znaleckého posudku znalca z odboru cestná doprava, technický stav cestných vozidiel, E.. Š. G. č. 127/2016 z 3. novembra 2016, podľa ktorých „z technického hľadiska je možné konštatovať, že k dopravnej nehode motorového vozidla v danom úseku cesty vôbec nedošlo takým spôsobom, ako vypovedal žalobca“. Podľa záverov znalca mechanizmus poškodenia vozidla poukazuje na skutočnosť, že k poškodeniu došlo na vozidle, ktoré nebolo v pohybe a poškodenia boli vytvárané umelo - kopytím, škrabaním laku, rozbíjaním a pod. Na pojednávaní dňa 13. októbra 2020 tento znalec vypovedal, že vozidlo bolo prvýkrát havarované v roku 2000, kedy bol vyhotovený zoznam náhradných dielov potrebných na opravu, ktoré poisťovňa žalobcovi preplatila. Teraz skúmaná druhá dopravná nehoda odhalila, že vozidlo nebolo opravené predpísaným technologickým postupom, ale poškodené diely boli opravené neefektívne tmelením a opätovným prelakovaním a náhradné diely, ktoré mali byť zakúpené pri prvej dopravnej nehode, na vozidle neboli namontované. Vozidlo malo mať opätovne dopravnú nehodu dňa 28. decembra 2003, kedy na žiadosť Ergo poisťovne expertíznou správou č. 57/07/2004 spoločnosti Car expert, Expertízna a konzultačná s.r.o., so sídlom v Žiline, bolo dokázané, že k dopravnej nehode vozidla dňa 28. decembra 2003 vôbec nedošlo a že poškodenia vozidla vykazujú identické stopy ako poškodenia pri prvej a druhej poistnej udalosti.

1.2. Na podklade zistených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal splnenie stanovených podmienok poskytnutia poistného plnenia podľa čl. X bod 10 a čl. III bod 2 všeobecných poistných podmienok. Naopak žalovaná preukázala, že k poškodeniu vozidla došlo na vozidle, ktoré nebolo v pohybe, že bolo vykonané umelo a v servise bol predložený na prehliadku iný motor, než ktorým motorové vozidlo disponovalo pri dopravnej nehode, preto plnenie poistného žalobcovi nepatrí. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá mala v spore plný úspech, priznal plný nárok na náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 24. januára 2024 sp. zn. 11Co/34/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 100 % náhradu trov odvolacieho konania. Uvedol, že odvolateľ dôvodne vyčítal súdu prvej inštancie nedostatky vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia, keď súd prvej inštancie opomenul zhodnotiť závery ostatných znaleckých posudkov, resp. súkromný znalecký posudok znalca E.. G. nehodnotil v kontexte záverov ostatných znaleckých posudkov, v rozhodnutí neuviedol dôvody, prečo nevykonal žalobcom navrhované dôkazy výsluchom znalcov E.. X. W., E.. W. a E.. J. A., ani z akých dôvodov vzal za základ svojho rozhodnutia práve súkromný znalecký posudok znalca E.. G.. Odvolací súd v záujme nápravy uvedených nedostatkov nariadil odvolacie pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie oboznámením obsahu listinných dôkazov a znaleckých posudkov a oboznámil tiež obsah výpovede svedka E.. X. W. zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie z 20. mája 2021.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o tvrdených skutočnostiach a o naplnení poistných podmienok pre vznik nároku na poistné plnenie v požadovanom rozsahu. Žalobcu v tomto konaní zaťažovalo dôkazné bremeno na preukázanie tvrdení, že ním deklarované poškodenia motorového vozidla boli spôsobené popísaným škodovým dejom v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou z 29. septembra 2001, že v súvislosti s poistnou udalosťou došlo tiež k poškodeniu (zadretiu) motora vozidla, za ktoré mu žalovaná odmietla poskytnúť poistné plnenie, a že na opravu poškodeného motorového vozidla vynaložil finančné prostriedky vo výške 1 417 668,30 Sk v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Tieto skutočnosti aj podľa posúdenia odvolacieho súdu žalobca jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností nepreukázal. Žalobca nepreukázal ani pravdivosť svojho tvrdenia, že motorové vozidlo po nehode svojpomocne, prípadne iným spôsobom opravil, pričom toto tvrdenie žalovaná účinne poprela i s poukazom na zistenia vyplývajúce z expertíznej správy č. 57/07/2004 spoločnosti Car expert, Expertízna a konzultačná, s.r.o.

2.2. Za právne nepodložené považoval odvolací súd odvolacie námietky žalobcu, že súkromný znalecký posudok vypracovaný znalcom E.. Š. G., ktorý bol predložený do konania žalovanou stranou, súd prvej

inštancie nesprávne „dal na úroveň znaleckých posudkov vypracovaných súdom ustanovenými znalcami“, keď tento dôkaz podľa názoru žalobcu mal byť hodnotený ako dôkaz listinou. Odvolací súd poukázal na to, že znalecký posudok E.. G. má všetky zákonom predpísané náležitosti, pričom obsahuje i osobitnú doložku v zmysle § 209 ods. 2 CSP a súd prvej inštancie postupoval správne, keď ho hodnotil ako znalecký posudok, a nie ako listinný dôkaz. Znaleckým posudkom E.. G. aj podľa názoru odvolacieho súdu boli jednoznačne a presvedčivo zodpovedané relevantné otázky týkajúce sa základu uplatneného nároku na poistné plnenie, predovšetkým otázka príčinnej súvislosti poškodení motorového vozidla a jeho súčastí s deklarovaným priebehom škodového deja.

2.3. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nekonfrontoval závery znaleckého posudku E.. G. so závermi ostatných znaleckých posudkov, odvolací súd poukázal na argumentáciu žalovanej, ktorú považoval za relevantnú, že závermi ostatných znalcov nebola jednoznačne zodpovedaná otázka príčinnej súvislosti poškodení motorového vozidla s deklarovaným priebehom škodového deja, ani akým spôsobom a či vôbec došlo, resp. z technického hľadiska mohlo dôjsť k zisteným poškodeniam vozidla a zadretiu motora v súvislosti s dopravnou nehodou dňa 29. septembra 2001 žalobcom popísaným priebehom nehodového deja. Týmito znaleckými posudkami teda nebola bez akýchkoľvek pochybností objasnená zásadná otázka, či k vzniku škody na motorovom vozidle a zadretiu motora došlo popísaným spôsobom práve v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Odvolací súd súhlasil aj s názorom žalovanej, že odbornosť a použiteľnosť záverov znaleckých posudkov, na ktoré sa odvolával žalobca, je otázna aj vo vzťahu k nimu posudzovanej otázke rozsahu (výšky) škody na vozidle vzhľadom na diametrálne rozdiely vo výpočtoch všeobecnej hodnoty motorového vozidla v čase nehody, určenej znalcami v rozpätí od 915 890 Sk do 2 159 913 Sk.

2.4. Vo vzťahu k dôkazným návrhom žalobcu na výsluch znalcov v postavení svedkov odvolací súd uviedol, že znalec, ktorý vypracoval písomný znalecký posudok, nemôže byť vypočutý v postavení svedka, ako sa mylne domnieval žalobca. V danom prípade, s prihliadnutím na znaleckú úlohu (otázky) posudzované znalcami E.. W., E.. W., E.. W. a E.. A. a vzhľadom na záver súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalobcom v otázke preukázania základu uplatneného nároku, boli dôkazné návrhy žalobcu na výsluch týchto znalcov, navyše bez vymedzenia predmetu výsluchu, t. j. k akým skutkovým okolnostiam majú byť znalci vypočutí, pre rozhodnutie sporu celkom nadbytočné. Správnosť a vierohodnosť znaleckého posudku E.. G. podľa odvolacieho súdu podporuje aj súlad jeho záverov s výsledkami ostatných vykonaných dôkazov, z ktorých vyplynulo množstvo nezrovnalostí a rozporov. Napríklad žalobca motorové vozidlo po predchádzajúcej dopravnej nehode zo 17. novembra 2000 opravoval neštandardným technologickým postupom (tmelením a lakovaním), v súvislosti s dopravnou nehodou v roku 2001, ktorá je predmetom sporu, sťažil riadne prešetrenie poistnej udalosti tým, že z vozidla odmontoval a rozobral motor ešte pred vykonaním ohliadky likvidátorom poisťovne, čím znemožnil jeho identifikáciu a načítanie údajov z riadiacej jednotky, na ohliadku predložil likvidátorovi iný motor, nepredložil doklady o tvrdenej oprave vozidla a ním vynaložených nákladoch na opravu. V priebehu súdneho sporu žalobca motorové vozidlo odpredal na súčiastky, pričom neuviedol meno kupujúceho ani predajnú cenu, avšak na pojednávaní dňa 13. októbra 2020 uviedol, že „vozidlo bolo zošrotované, predané boli len disky“. Odvolací súd poukázal v tejto súvislosti i na zistené rozpory v počte najazdených kilometrov, keďže vozidlo bolo dovezené zo zahraničia v havarovanom, značne poškodenom stave a v colnom vyhlásení z 30. augusta 1999 bola uvedená colná hodnota vozidla pri dovoze 262 824 Sk so stavom tachometra 132 552 km, avšak voči poisťovateľovi pri uzavretí poistnej zmluvy bol deklarovaný stav tachometra 44 000 km.

2.5. Napokon odvolací súd konštatoval, že žalobca v rozpore s § 365 ods. 3 CSP podaním z 5. januára 2024 doplnil dôvody odvolania po uplynutí odvolacej lehoty a spochybnil platnosť zmluvného dojednania v čl. X bod 10 všeobecných poistných podmienok z dôvodu spotrebiteľskej neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, v rozpore s § 371 CSP navrhol zmenu žaloby v štádiu odvolacieho konania a celkom nepatrične sa dovoľával aplikácie § 797 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1. októbra 2018, teda v čase likvidácie poistnej udalosti z 29. septembra 2001 ešte neúčinného. Odvolací súd poukázal v tejto súvislosti na prechodné ustanovenie § 879u Občianskeho zákonníka, v ktorom je upravené, že ustanovenie § 797 ods. 4 v novelizovanom znení možno použiť najskôr odo dňa účinnosti

novely, t. j. od 1. októbra 2018, preto na prejednávanej vec toto ustanovenie nemožno aplikovať. Za irelevantnú považoval odvolací súd aj argumentáciu žalobcu, podľa ktorého bolo potrebné vychádzať z domnienky, že vznik poistnej udalosti nie je sporný z toho dôvodu, že žalovaná v čase likvidácie uzavrela poistnú udalosť so záverom, že k nehode došlo a poskytla žalobcovi čiastočne poistné plnenie v ňou určenom rozsahu (330 000,- Sk). Podľa odvolacieho súdu je tento názor mylný, pretože závermi, ku ktorým žalovaná dospela v rámci šetrenia poistnej udalosti, súd nie je viazaný (§ 193 CSP), v súdnom spore súd posudzuje právne relevantné otázky samostatne s výnimkou prejudiciálnych otázok, o ktorých má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci (§ 194 CSP).

2.6. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaná mala v odvolacom konaní plný procesný úspech, preto jej v celom rozsahu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

3.1. Ako vadu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal, že obe súdne inštancie opreli svoje rozhodnutia len o súkromný znalecký posudok vyhotovený E. Š. G. a svedeckú výpoveď E. X. W., riaditeľa pobočky žalovanej. Ostatné dôkazy odignorovali, nevyhodnotili ich samostatne ani vo vzájomných súvislostiach. Išlo hlavne o znalecké posudky znalcov E. W., E. W., E. W. a znaleckej organizácie ZNALEX s.r.o., na ktoré súd prvej inštancie ani odvolací súd neprihliadali. Znalecký posudok E. W.R. W. bol podľa dovolateľa najrelevantnejší, nakoľko bol vyhotovený v najkratšom časovom období od poistnej udalosti a ešte pred opravou motorového vozidla zn. BMV 750i, avšak súd ho považoval len za listinný dôkaz. Rovnako za dôležitý považoval dovolateľ znalecký posudok súdom ustanoveného znalca E. W., ktorý sa odborným a preskúmateľným spôsobom vyjadril k predošlým znaleckým posudkom, vykonal dva vyšetrovacie pokusy, teda nevychádzal len z tvrdenia strán, a v závere sa vyjadril, že k poškodeniu motora (úplnému zadretiu) z technického hľadiska došlo v rozmedzí 7-10 minút od nárazu.

3.2. Dovolateľ bol toho názoru, že súkromný znalecký posudok si mohla žalovaná dať vyhotoviť oveľa skôr, nakoľko aj Občiansky súdny poriadok poznal inštitút súkromného znaleckého posudku, teda už prvoinštančný súd mal uplatniť voči žalovanou predloženému súkromnému znaleckému posudku sudcovskú koncentráciu, a to napriek zneniu § 470 ods. 2 CSP. Okrem toho v predmetnom znaleckom posudku znalec E. G. uvádzal subjektívne názory, rečnícke otázky, vyčítal v ňom žalobcovi, ktorý je spotrebiteľom bez potrebného vzdelania v danej oblasti, že v oznámení o nehode neuviedol v náčrte poškodenie motora, že viaceré skutočnosti neboli zdokumentované políciou. Miesto nehody a podmienky si vytvoril znalec virtuálne 16 rokov po nehode, zároveň s istotou tvrdil, že v danom mieste sa nachádzala bažina bez akýchkoľvek vyčnievajúcich predmetov. Tvrdenie znalca E. G., že poškodenia vozidla žalobcu nekorešponujú so smerom pohybu vozidla a tvarom prekážky, na ktorú vozidlo pri jazde na ceste narážalo, a teda že nemohlo za takýchto okolností dôjsť k poškodeniu motorového vozidla, je podľa dovolateľa v rozpore so všetkými znaleckými posudkami, ktoré vypracovali súdom ustanovení znalci. Na pojednávaní kládol jeho právny zástupca slušným spôsobom znalcovi otázky, bol však súdom prvej inštancie upozornený na možnosť uloženia pokuty za skákanie do reči, čo dovolateľ považoval za účelový postup na odradenie jeho právneho zástupcu klásť znalcovi ďalšie otázky.

3.3. Dovolateľ pripomenul, že v konaní pred súdom prvej inštancie navrhoval doplnenie dokazovania výsluchom znalcov E. X. W., E. X. W., E. W. W., E. J. A., ako aj výsluchom policajta, ktorý vykonal šetrenie dopravnej nehody. Súd prvej inštancie predvolal len E. W., ktorý sa však deň pred pojednávaním ospravedlnil. Odvolací súd k tomu uviedol, že znalca nie je možné vypočuť v pozícii svedka. Podľa dovolateľa je síce pravdou, že v jeho podaní z 23. októbra 2020 sa administratívnym

nedopatrením znalci označili ako svedkovia, išlo však len o chybu v písaní. K E.. X. W., ktorého súd vypočul ako svedka, dovolateľ uviedol, že ide o zamestnanca žalovanej, ktorý dozoroval likvidáciu poistnej udalosti a bol riaditeľom odboru poistných udalostí, preto ho nie je možné stavať do pozície svedka, nakoľko nebol prítomný pri vzniku škodovej udalosti a mal len postavenie likvidátora poistnej udalosti. Dovolateľ namietal, že E.. W. bol nesprávne procesne označený, a teda aj nesprávne vypočutý. Jeho výpoveď nie je možné považovať za vierohodnú, keďže jeho tvrdenia ohľadom činnosti žalobcu dva roky po škodovej udalosti sú irelevantné a nie sú podložené listinnými dôkazmi.

3.4. Ak sa súd prvej inštancie dopustil pochybenia pri hodnotení dôkazov, bol podľa dovolateľa odvolací súd povinný dôkazy opomenuté prvoinštančným súdom vykonať sám. Odvolací súd však tiež nepostupoval v súlade s ustanoveniami CSP, nakoľko pojednávanie nariadil, ale dokazovanie neopakoval ani nedoplnil, a rovnako sa nevysporiadal s opomenutými dôkazmi z prvoinštančného konania. Zo zápisnice z pojednávania z 24. januára 2024 je zrejmé, že odvolací súd vykonal len oboznámenie o priebehu doterajšieho konania, čo nie je možné považovať za zopakovanie dokazovania. Pokiaľ odvolací súd mal v úmysle vychádzať z rovnakých tvrdení a dôkazov ako prvoinštančný súd, čo v konečnom dôsledku odvolací súd aj urobil, podľa názoru dovolateľa odvolací súd nemal pojednávanie vo veci vôbec nariadiť a takýto postup je možné pokladať za neefektívny. Napadnuté uznesenie (správne „rozsudok“ - poznámka dovolacieho súdu) je podľa dovolateľa nepresvedčivé, nelogické a nekonzistentné.

3.5. Podľa dovolateľa bol nehodový (škodový) dej od začiatku konania ustálený, všetci znalci aj žalovaná mali za to, že k nehode došlo. Táto skutočnosť od začiatku vôbec nebola sporná. Žalovaná poistnú udalosť zlikvidovala a poskytla plnenie. To znamená, že nebola spochybňovaná ani príčinná súvislosť. Dovolateľ bol toho názoru, že nemusí preukazovať, aké náhradné diely a v akej hodnote boli použité na opravu motorového vozidla, nie je povinný preukazovať originalitu ani pôvod použitých náhradných dielov. Postoj žalovanej bol pasívny, nerozporovala vznik škodovej udalosti ani príčinnú súvislosť. Jediné, čo rozporovala, bola výška vynaložených nákladov na opravu. Tento pasívny postoj žalovanej sa zmenil až pri predložení súkromného znaleckého posudku E.. G.. Dovolateľ zdôraznil, že v roku 2020 mu bola položená otázka, komu predal predmetné vozidlo, čo jednak nie je podstatné pre toto konanie, a jednak nie je možné, aby skutočnosť, že si to po 19 rokoch od škodovej udalosti nepamätá, bola súdom interpretovaná v jeho neprospech.

3.6. Nesprávny je podľa dovolateľa aj záver odvolacieho súdu, ktorý neaplikoval na daný prípad ustanovenie § 797 ods. 4 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že toto ustanovenie je účinné len od 1. októbra 2018. Okrem toho mal dovolateľ za to, že čl. X bod 10 všeobecných poistných podmienok, podľa ktorého „poisťovňa poskytne poistenému poistné plnenie za skutočne vynaložené náklady na opravu veci, pokiaľ tieto nepresiahnu cenu opravy veci stanovenú poisťovňou ako primeranú“ predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Od poškodeného sa vyžaduje, aby preukázal skutočne vynaložené náklady na opravu vozidla, v porovnaní s tým nie sú pre poisťovňu určené žiadne pravidlá a výška poistného plnenia závisí de facto od jej voľnej úvahy. Súd prvej inštancie ani odvolací súd tento aspekt vôbec nebrali do úvahy a na daný spor vôbec nenahliadali ako na spor týkajúci sa spotrebiteľskej zmluvy. Podľa dovolateľa je neakceptovateľné, že odvolací súd sa absolútne odklonil od názorov predchádzajúcich súdov, keď Okresný súd Michalovce opakovane vyhovel žalobe v celom rozsahu, pričom odvolací súd síce rozhodnutia okresného súdu zakaždým zrušil, avšak dôvodom zrušenia boli procesné nedostatky, nie nesprávne právne alebo skutkové posúdenie merita veci.

3.7. Napokon dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čím bol naplnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Podľa dovolateľa poisťovňa, ktorá v čase likvidácie uzavrie poistnú udalosť so záverom, že k poistnej udalosti došlo a zároveň poskytne žalobcovi poistné plnenie, sa nemôže v rámci konania účinne brániť tým, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal, že k nehode došlo. Skutočnosť, že k poistnej udalosti došlo, bola nesporná v priebehu celého konania, pričom žalovaná prvýkrát pred súdom namietala, že k nehode nedošlo, až dňa 13. októbra 2020. Predtým v priebehu celého konania namietala, že žalobca nepreukázal výšku nákladov na opravu motorového vozidla, samotnú poistnú udalosť vzhľadom na závery likvidácie nerozporovala. Aj keby sa ustanovenie § 797

ods. 4 Občianskeho zákonníka nevzťahovalo na predmetnú vec, podľa názoru dovolateľa v prípade, ak žalovaná strana nárok čo do dôvodu uzná a rozporuje iba výšku, nemôže po dvoch dekádach trvania sporu uspieť s procesnou obranou, že žalobca nepreukázal dôvodnosť nároku. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v spore s ochranou slabšej strany tým, že súd nevzal do úvahy závery likvidácie poistnej udalosti žalovanou a to, že k dopravnej nehode došlo, má podľa dovolateľa znaky arbitrárnosti.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že znalecké posudky zadané nezákonným (t. j. v tomto spore nepríslušným - poznámka dovolacieho súdu) sudcom Okresného súdu Michalovce navzájom absolútne nekorešponovali, nimi určená hodnota toho istého vozidla sa pohybovala od 2 159 913 Sk až po 915 890,65 Sk, preto žalovanej nie je jasné, ktoré rozpory by sa v týchto znaleckých posudkoch mohli odstrániť výsluchom a konfrontáciou všetkých znalcov. Naviac žalobca vôbec neuviedol, aké skutočnosti, či aké rozpory by sa ich výpoveďami znalcov mali objasniť. Naopak, na pojednávaní pred súdom prvej inštancie sa žalobca vyjadril, že považuje celé pojednávanie za nehospodárne. Vyjadrenie žalobcu na pojednávaní je teda v rozpore s jeho dovolacím dôvodom. Z dovolania žalobcu jednoznačne nevyplýva, od akej právnej otázky sa mal odvolací súd odkloniť, keďže žalobca takúto právnu otázku v dovolaní konkrétne nedefinoval. Súd nerozhodoval v tomto konaní ani o náhrade škody, ani o zodpovednosti za škodu z povinného zmluvného poistenia, ale o poistnom plnení z havarijného poistenia. Pritom samotný žalobca správne uviedol v dovolaní, že v prípade havarijného poistenia sa nenahrádza poistenému skutočná škoda, ale poskytuje sa mu poistné plnenie v dojednanom rozsahu. Výšku poistného plnenia je potrebné skúmať v súvislosti s obsahom poistnej zmluvy a poistných podmienok.

4.1. Žalovaná zdôraznila, že už pri predchádzajúcej poistnej udalosti z roku 2000 poskytla poistné plnenie za identické poškodenia, ako mali vzniknúť aj pri nehode v roku 2001. Zo súdneho konania týkajúceho sa predchádzajúcej poistnej udalosti mala vedomosť, že vozidlo nebolo odborne opravované, a teda jej bolo zrejmé, že toto vozidlo nemohlo mať v čase druhej nehody v roku 2001 hodnotu, na akú bolo ohodnocované súdnymi znalcami určenými nezákonným sudcom. Žalovaná nikdy v žiadnom dokumente ani vyjadrení nedeclarovala, že k dopravnej nehode došlo tak, ako ju popisoval žalobca, naopak v rámci celého šetrenia a celého konania vyvracala možnosť, že k žalobcom tvrdeným skutočnostiam mohlo za daných okolností dôjsť. Nie je teda pravdou, ako tvrdí dovolateľ, že otázka, že k dopravnej nehode došlo, bola vyriešená. Podľa názoru žalovanej bolo jasne preukázané, že táto dopravná nehoda bola nastrojená, ako sa vyjadrila napr. aj v podaní z 28. augusta 2009, ale aj v mnohých iných. Pokiaľ išlo o výsluch E. X. W., tento nie je riaditeľom pobočky, ale riaditeľom odboru likvidácie poistných udalostí. Ide o zamestnanca, ktorý v súvislosti so šetrením danej škodovej udalosti komunikoval so žalobcom, obhliadal vozidlo, dojednával so žalobcom ďalšie potrebné ohliadky, napr. na poškodenie motora, a pristavovanie vozidla v servisoch. Preto neexistuje dôvod, aby E. X. W. nebol vypočutý ako svedok.

4.2. Podľa žalovanej tiež nie je pravdou, že by otázky, komu konkrétne predal predmetné motorové vozidlo, boli žalobcovi kladené až v roku 2020. Otázky žalovanej na žalobcu týkajúce sa motorového vozidla boli kladené hneď na prvých pojednávaniach už pred nepríslušným Okresným súdom v Michalovciach. Žalobca na takmer každú otázku žalovanej uviedol, že sa nepamätá (napr. na pojednávaní dňa 16. decembra 2008). Záverom žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. aby ho ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces dovolateľ namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore so závermi predchádzajúcich súdnych rozhodnutí v tej istej veci, keď Okresný súd Michalovce trikrát žalobe vyhovel v celom rozsahu a odvolací súd ako dôvod zrušenia rozsudku dvakrát uviedol nejasné ustálenie hodnoty vozidla, na tretí raz nedostatok procesnej podmienky, a to miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Michalovce. K tomu je potrebné uviesť, že z ustanovení CSP nevyplýva viazanosť odvolacieho súdu vlastným právnym názorom pri opätovnom prejednávaní tej istej veci, a už vôbec nie viazanosť rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré odvolací súd zrušil. Už staršia rozhodovacia prax dovolacieho súdu (R 68/1971) pripustila, aby odvolací súd svoj skorší právny názor vyjadrený v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení zmenil. Túto názorovú líniu zastávajú súdy aj v podmienkach nového procesného kódexu (CSP), a to predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcov, ktorí sú vo všeobecnosti viazaní len zákonom (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. septembra 2013 sp. zn. III. ÚS 46/2013). V tejto veci však, ako žalobca správne konštatoval v dovolaní, dôvody predchádzajúcich zrušení rozsudkov Okresného súdu Michalovce boli procesné, teda odvolací súd ani nemal možnosť vyjadriť svoj právny názor, resp. vyjadriť sa k tomu, či k dopravnej nehode (škodovej udalosti) došlo tak, ako popisoval žalobca. V tomto kontexte teda nemožno hovoriť o porušení predvídateľnosti rozhodnutia, ktoré by predstavovalo porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces.

12. Ďalej dovolateľ tvrdil, že odvolací súd riadne nevykonal dôkazy, opomenuté súdom prvej inštancie. Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom z 24. januára 2024 však vyplýva, že na odvolacom pojednávaní bola nielen prednesená správa o doterajšom priebehu konania, ako uviedol žalobca v dovolaní, ale boli aj oboznámené dôkazy, vrátane všetkých šiestich znaleckých posudkov. Keďže tieto znalecké posudky boli už skôr doručené obom stranám, v zmysle § 208 CSP nebolo potrebné, aby odvolací súd na pojednávaní čítal ich obsah alebo ich závery. To isté platí pre listinné dôkazy, ktoré v zmysle § 204 CSP nebolo potrebné na odvolacom pojednávaní čítať, keďže boli už skôr doručené obom stranám. K námietke nesprávneho procesného označenia a nesprávneho vypočutia E.. X. W. dovolací súd uvádza, že v procesnom postavení svedka je možné vypočuť každú osobu, ktorá svojimi zmyslami vníma nejakú skutočnosť dôležitú pre súdne konanie, s výnimkou strán sporu. Žalobca v dovolaní označil E.. W. ako „riaditeľa pobočky“ žalovanej, nejde však o štatutárneho zástupcu žalovanej, ani o vedúceho jej organizačnej zložky. E.. W. je zamestnancom žalovanej na pozícii riaditeľa odboru poistných udalostí. Pracovný pomer alebo iný vzťah k niektorej zo sporových strán nevyklučuje osobu z možnosti byť vypočutá v postavení svedka s tým, že súd v prípade pochybnosti vyhodnotí

dôveryhodnosť takejto svedeckej výpovede aj vzhľadom na pomer k strane (stranám). V tomto prípade nebolo sporné, že E.. W. nebol prítomný pri vzniku predmetnej poisťnej udalosti. Skutočnosťou dôležitou pre súdne konanie však nie je len samotný vznik a priebeh poisťnej udalosti, ale aj stav motorového vozidla po tejto škodovej udalosti, ktorý E.. W. ako likvidátor poisťnej udalosti mal možnosť vnímať, preto jeho svedeckú výpoveď nebolo možné a priori vylúčiť. Dôvody uvádzané žalobcom v dovolaní vo vzťahu k svedeckej výpovedi E.. W. teda takisto nepredstavovali porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces.

13. Pokiaľ dovolateľ odkazoval na pasívny postoj žalovanej, resp. na zmenu jej procesnej obrany až po niekoľkých rokoch konania pred súdom a dovoľával sa sudcovskej koncentrácii konania, je potrebné uviesť, že v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP v konaniach začatých pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP nemožno uplatňovať ustanovenia CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany. Preto v tomto spore ani nebolo možné namietat', že žalovaná si mohla dať urobiť súkromný znalecký posudok skôr. Okrem toho postoj žalovanej nemožno označiť za pasívny, keďže od začiatku jednak namietala nepríslušnosť Okresného súdu Michalovce a spôsob, akým tento súd viedol konanie, a jednak tiež spochybňovala tvrdenie žalobcu o tom, ako došlo k poškodeniu jeho vozidla (napr. v podaní z 28. augusta 2009). K argumentácii čiastočným plnením, t. j. vyplatením časti poisťného plnenia je potrebné uviesť, že čiastočné plnenie záväzku môže mať účinky uznania zvyšku záväzku len v obchodných záväzkových vzťahoch, aj to len za predpokladu, že možno usudzovať, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku (§ 407 ods. 3 Obchodného zákonníka). V tomto prípade však nejde o obchodný záväzkový vzťah, keďže predmetom sporu je poisťné plnenie a žalobca je fyzickou osobou, ktorá v tomto poisťnom vzťahu nekonala v rámci predmetu obchodnej činnosti alebo podnikania, sám sa v tomto spore domáhal štatútu spotrebiteľa.

14. Dovolateľ namietal aj nedostatky v procese hodnotenia dôkazov, keď súdy nižšej inštancie podľa neho nehodnotili súkromný znalecký posudok E.. Š. G. vo vzájomných súvislostiach s ostatnými znaleckými posudkami. S ohľadom na túto dovoláciu námietku dovolací súd považuje za nutné zdôrazniť, že dovolací súd nie je súdom skutkovým, ani súdom tretej inštancie, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nemôže formulovať nové skutkové závery a je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd má možnosť len posúdiť, či konanie nebolo postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V týchto intenciách pristúpil dovolací súd k preskúmaniu dovolacích námietok žalobcu.

15. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. V zmysle tejto zásady, ktorá je ustanovená v čl. 15 základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 CSP, je záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. To ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 729).

16. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutočnej i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Súdom by mal byť

vo svojej argumentácii koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

17. K namietanému hodnoteniu dôkazov dovolací súd uvádza, že samotný nesúhlas dovolateľa s procesným postupom odvolacieho súdu, s hodnotením dôkazov ešte nezakladá porušenie jeho procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vychádza z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom musí súd stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy.

18. V preskúmvanej veci sa odvolací súd v bode 15 odôvodnenia napadnutého rozsudku stotožnil s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie opomenul zhodnotiť závery ostatných v konaní podaných znaleckých posudkov, resp. súkromný znalecký posudok E.. G. nehodnotil v kontexte záverov ostatných znaleckých posudkov a neuviedol dôvody, prečo nevykonal žalobcom navrhované dôkazy. To bol aj dôvod, prečo odvolací súd nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie. Následne v bode 23 odôvodnenia odvolací súd uviedol, že závery znaleckých posudkov E.. W., E.. W.Ň., E.. W. a znaleckej organizácie ZNALEX nemohol vziať za podklad svojho rozhodnutia, nakoľko odbornými závermi týchto znalcov nebola jednoznačne zodpovedaná otázka príčinnej súvislosti poškodení motorového vozidla a jeho súčastí s deklarovaným priebehom škodového deja, ani akým spôsobom a či vôbec došlo, resp. z technického hľadiska mohlo dôjsť k zisteným poškodeniam vozidla a zadretiu motora v súvislosti s dopravnou nehodou dňa 29. septembra 2001 žalobcom popísaným priebehom nehodového deja; znalci túto zásadnú otázku riešili len v hypotetickej rovine, pričom ani k príčine poškodenia motora neuviedli jednoznačné stanovisko a neurobili konkrétne odborné závery, z ktorých by bolo možné vyjsť pri rozhodnutí sporu.

19. Uvedený záver odvolacieho súdu je podľa dovolacieho súdu udržateľný a dáva jasnú a logickú odpoveď na otázku, prečo súd vychádzal práve z posudku znalca E.. G.. Ostatní znalci neskúmali miesto nehody a vyjadrovali sa len k tomu, či je poškodenie vozidla pri takom priebehu nehodového deja, ako ho uviedol žalobca, technicky možné. Vychádzali teda len z tvrdenia žalobcu o tom, ako došlo k nehode. Znalec E.. G. vykonal obhliadku miesta nehody, v podstatne širšom rozsahu sa venoval popisu nehodového deja a projektoval ho na konkrétne miesto nehody. K tvrdeniu dovolateľa, že znalec E.. W. vykonal dva vyšetrovacie pokusy stačí uviesť, že tieto pokusy smerovali k zisteniu, za aký čas vytečie olej z poškodenej olejovej vane motora a dôjde k zadretiu motora, čo však bolo bezpredmetné vzhľadom na závery súdu o nepreukázaní žalobcom tvrdeného priebehu nehody. Rovnako neobstojí ani argument dovolateľa, že znalec E.. G. uvádzal subjektívne názory a rečnicke otázky. Znalecký posudok E.. G. je dostatočne jasný, neuvádzajú sa v ňom subjektívne názory, ale odborne podložené závery. Je prirodzené, že znalci môžu mať na niektoré otázky rôzne názory, podstatné však je, že sú podložené odbornou argumentáciou. Pokiaľ ide o „rečnicke otázky“, nie je zrejmé, aké otázky mal dovolateľ na mysli, keďže žiadne konkrétne nezodpovedané otázky v dovolaní neuviedol. Znalec E.. G. bol aj vypočutý na pojednávaní dňa 13. októbra 2020, kde obe strany mali možnosť klásť mu otázky, mohlo teda dôjsť k objasneniu námietok prezentovaných dovolateľom v dovolaní, týkajúcich sa dlhého časového odstupu od nehody.

20. Pokiaľ žalobca navrhoval výsluch ostatných znalcov, pričom nesprávne uvádzal, že žiada ich vypočutie ako svedkov, odvolací súd konštatoval, že znalec, ktorý vypracoval písomný znalecký posudok, nemôže byť vypočutý v postavení svedka. Zároveň však odvolací súd neostal pri tejto

argumentácii, ktorú by v daných súvislostiach bolo možné považovať za príliš formalistickú. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd si bol vedomý toho, že ide pravdepodobne o chybu v písaní a že žalobca mal na mysli výsluch ním uvádzaných osôb ako znalcov podľa § 208 ods. 3 CSP. Odvolací súd sa s návrhom žalobcu na výsluch znalcov E. W., E. W., E. W. a E. A. vysporiadal, keď uviedol, že s prihliadnutím na znalecké úlohy (otázky) posudzované týmito znalcami a na záver o neunesení dôkazného bremena žalobcom v otázke preukázania základu uplatneného nároku, navyše bez vymedzenia, k akým skutkovým okolnostiam majú byť znalci vypočutí, bolo vypočutie znalcov pre rozhodnutie sporu nadbytočné (bod 24 odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu). Okrem toho znalci E. X. W. a E. X. W. už boli v konaní vypočutí dňa 16. decembra 2008, resp. dňa 6. februára 2020, pričom žalobca v odvolaní neuviedol, z akého dôvodu žiadal nový výsluch týchto znalcov. Odmietnutie žalobcom navrhovaného výsluchu resp. opakovaného výsluchu znalcov bolo teda riadne zdôvodnené a zodpovedalo procesnej situácii, preto tento postup odvolacieho súdu nemožno považovať za zásah do procesných práv žalobcu predstavujúci porušenie jeho práva na spravodlivý proces.

21. Dovolací súd však zdôrazňuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu nespočívalo len na znaleckom posudku. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že žalobca sťažil riadne prešetrovanie poistnej udalosti tým, že z vozidla odmontoval a rozobral motor ešte pred vykonaním ohliadky likvidátorom poisťovne, čím znemožnil jeho identifikáciu a načítanie údajov z riadiacej jednotky, a na ohliadku predložil likvidátorovi iný motor; už po predchádzajúcej dopravnej nehode bolo motorové vozidlo opravované neštandardne tmelením namiesto výmeny dielov za nové, čo podstatne znížilo všeobecnú hodnotu vozidla. Odvolací súd poukázal i na rozpory v počte najazdených kilometrov, keď vozidlo bolo dovezené zo zahraničia v havarovanom, značne poškodenom stave a v colnom vyhlásení bola uvedená colná hodnota vozidla pri dovoze 262 824 Sk so stavom tachometra 132 552 km, avšak voči poisťovateľovi pri uzavretí poistnej zmluvy bol deklarovaný stav tachometra 44 000 km. Uvedené skutkové zistenia odvolacieho súdu podporujú záver odvolacieho súdu o neunesení dôkazného bremena k príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou z 29. septembra 2001 a poškodením vozidla, pre ktoré žalobca uplatnil u žalovanej nárok na poistné plnenie.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalobcu v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

23. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. V úvodnej časti dovolania odkázal na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, súčasne však v tej istej časti dovolania aj v jeho ďalšom texte uviedol, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čo zodpovedá ustanoveniu § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

24. Pod vplyvom rozhodovacej praxe ústavného súdu aj najvyšší súd zastáva názor, že dovolateľ nemusí v dovolaní presne uviesť, o ktorú zo zákonom predpokladaných troch situácií podľa § 421 ods. 1 CSP pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci ide a tiež nemusí uvádzať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, s ktorými je podľa neho napadnuté rozhodnutie v rozpore (dovolací súd pozná svoje vlastné rozhodnutia). Základnou požiadavkou vychádzajúcou priamo zo zákona (§ 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP) však zostáva, aby dovolateľ, pokiaľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, jasne formuloval právnu otázku, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (právne posúdenie veci odvolacím súdom), a tiež aby vymedzil, v čom podľa nich spočíva nesprávnosť riešenia tejto otázky odvolacím súdom. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

25. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

27. Pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Nestačí však, že ide o právnu otázku. Musí ísť o takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V takom prípade dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 CSP nielen že nie je dôvodné, ale nie je ani prípustné. Súčasne nesmie ísť o hypotetickú otázku, teda riešenie dovolateľom nastolenej právnej otázky dovolacím súdom musí byť spôsobilé ovplyvniť výsledok sporu.

28. Dovolateľ výslovne nevymedzil právnu otázku; v rámci polemiky s právnym posúdením veci odvolacím súdom však s odkazom na (nešpecifikovanú) ustálenú rozhodovaciu prax uviedol vlastné právne posúdenie veci v tom zmysle, že poisťovňa, ktorá v čase likvidácie uzavrie poistnú udalosť so záverom, že k poistnej udalosti došlo a zároveň poskytne žalobcovi poistné plnenie, sa nemôže v rámci konania účinne brániť tým, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal, že k nehode došlo. Dovolateľ doplnil, že aj keby sa na predmetnú vec nevzťahovalo ustanovenie § 797 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak žalovaná strana nárok čo do dôvodu uzná a rozporuje iba výšku, nemôže po dvoch dekádach trvania sporu uspieť s procesnou obranou, že žalobca nepreukázal dôvodnosť nároku. Z toho je možné vyvodiť právnu otázku (otázky), či poisťovňa, ktorá uzavrie (likviduje) poistnú udalosť so záverom, že k poistnej udalosti došlo a poskytne žalobcovi čiastočné poistné plnenie, sa môže v súdnom spore účinne brániť tým, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal, že k nehode došlo; a či to platí aj v prípadoch, na ktoré sa neaplikuje ustanovenie § 797 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

29. Takto formulované právne otázky by bolo možné považovať za relevantné v prípade, ak by dôvodom zamietnutia žaloby bolo zistenie, že k nehode nedošlo, prípadne ak by dôvodom zamietnutia žaloby bolo to, že žalobca nepreukázal, že k nehode došlo. To však nezodpovedá odôvodneniu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Je síce pravdou, že žalovaná sa napriek čiastočnému vyplateniu poistného plnenia bránila v tomto spore tvrdením, že k dopravnej nehode nedošlo a k tomu smerovalo aj predloženie znaleckého posudku E.. G.. Odvolací súd však zdôvodnil zamietnutie žaloby tým, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenie, že pri dopravnej nehode z 29. septembra 2001 resp. v príčinnej súvislosti s touto nehodou došlo k deklarovanejmu poškodeniu vozidla, najmä zadretiu motora, za ktoré mu žalovaná odmietla poskytnúť poistné plnenie.

30. Odvolací súd teda, aj keď citoval zo znaleckého posudku E.. G., neriešil otázku, či k nehode došlo alebo nie. Ako už bolo uvedené vyššie (v bodoch 19 a 21 tohto odôvodnenia), znalecký posudok E.. G. bol len jedným z dôkazov, ktoré viedli k záveru o neunesení dôkazného bremena k deklarovanejmu poškodeniu vozidla, najmä zadretiu motora. Ďalšími okolnosťami, na ktorých spočíval tento záver, boli rozpory deklarovanej hodnoty vozidla a počtu najazdených kilometrov v colnom vyhlásení pri jeho dovoze oproti vyhláseniu pri uzavretí poistnej zmluvy, neštandardné predchádzajúce opravy vozidla tmelením, a najmä odmontovanie motora z vozidla a jeho rozobratie ešte pred vykonaním ohliadky likvidátorom poisťovne. Takto zistené skutkové okolnosti viedli odvolací súd k záveru, že nebola

preukázaná príčinná súvislosť žalobcom uplatňovaných poškodení motorového vozidla a jeho súčastí s deklaroványm priebehom škodového deja. Vzhľadom na takýto záver už nebolo potrebné zisťovať, či k dopravnej nehode (poistnej udalosti) vôbec došlo alebo nie. Inak povedané, aj keby súd dospel k záveru, že žalobkyňa vzhľadom na vyplatenie čiastočného poistného plnenia nemôže účinne namietat', že k nehode nedošlo, nemalo by to vplyv na zamietavé rozhodnutie vo veci samej, keďže dôvodom zamietnutia žaloby bolo neunesenie dôkazného bremena žalobcu na preukázanie tvrdení, že ním deklarované poškodenia motorového vozidla boli v príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou.

31. Dovolateľom nastolené otázky teda síce boli právnymi otázkami, avšak ich riešenie v konečnom dôsledku nebolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci podstatné. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, preto dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

32. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP v súlade so zásadou úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej vznikol procesne úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi (dovolateľovi). O výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.